

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-3640/24-S
Sp. zn. ČŠIS-S-726/24-S

Název	Obchodní akademie, Kolín IV, Kutnohorská 41
Sídlo	Kutnohorská 41, 280 02 Kolín IV.
E-mail	oa@kolin.cz
IČO	48 665 991
Identifikátor	600 007 090
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Dušan Zahrádka
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Kutnohorská 41, Kolín
Inspekční činnost na místě	25. – 27. 9. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů, naplňování školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy a poskytuje vzdělávání v oborech vzdělání s maturitní zkouškou Obchodní akademie, Ekonomika a podnikání (se zaměřením Sportovní management), od školního roku 2024/2025 také v oboru Ekonomické lyceum. K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 365 žáků (naplněnost téměř 90 %) v 12 třídách. Škola eviduje 19 žáků se speciálními vzdělávacími

potřebami (dále „SVP“), z nichž jeden je vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu, a 16 žáků s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“), někteří mají částečnou jazykovou bariéru.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy při řízení uplatňuje své dlouholeté zkušenosti. Hlavním cílem koncepce školy je vytvoření vstřícného klimatu a posílení přátelských vztahů mezi všemi účastníky vzdělávacího procesu – žáky, pedagogy i rodiči. Strategické záměry jsou pravidelně projednávány v pedagogických radách a učitelé je v praxi naplňují prostřednictvím různých aktivit, jako jsou například soutěže žáků, exkurze nebo besedy. Koncepce školy však není rozpracována v písemné podobě, což mimo jiné ztěžuje rodičům potenciálních žáků možnost seznámit se s jejím obsahem.

Od předchozí inspekční činnosti se daří naplňovat cíle zejména v oboru Ekonomika a podnikání, který se stal stabilním a perspektivním vzdělávacím programem podporujícím rozvoj odborných dovedností a zájem žáků o danou oblast. Významným přínosem pro naplňování profilu absolventa školy je také kvalitní spolupráce se smluvními partnery. Díky ní se daří efektivně propojovat teoretické znalosti žáků s jejich praktickou aplikací. Externí odborníci jsou pravidelně zapojováni do vzdělávání zejména prostřednictvím odborných praxí, přednášek a soutěží, což nejen obohacuje výuku, ale také podporuje rozvoj kompetencí potřebných pro úspěch v budoucím studiu a na trhu práce.

Vnitřní kontrolní systém školy podporuje naplňování obsahu vzdělávání, postrádá však vyšší míru účinnosti. Doporučení vzešlá z poměrně četné hospitační činnosti jsou často spíše obecná a chybí důsledná kontrola jejich realizace. Například omezené sledování aplikace navržených opatření z hospitační činnosti snižuje jejich efektivitu a potřebnou zpětnou vazbu pro další rozvoj. Přestože od předchozí inspekční činnosti došlo k částečnému zvýšení míry vzájemného inspirování nápady pro výuku v rámci hospitací mezi učiteli obdobných předmětů, je oblastí ke zkvalitnění řízení také zvýšení kompetencí předmětových komisí.

V oblasti personálního zajištění vedení školy postupuje systematicky a důsledně. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují kvalifikační předpoklady pro výuku. Podpora začínajícím nebo nově nastupujícím učitelům je zajištěna na úrovni vedení školy a dále prostřednictvím uvádějících učitelů i v rámci spolupráce v předmětových komisích. Úzká neformální spolupráce učitelů přispívá k výměně zkušeností z výuky a sdílení využitelných nápadů. Menší pozornost je však věnována například diskusi o diferenciaci učiva ve vztahu k individuálním potřebám žáků, o účelných výukových a učebních metodách či didaktických postupech směřujících k aktivizaci žáků.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve škole probíhá pravidelně, zapojují se do něj všichni učitelé a vedení školy tento proces aktivně podporuje. Vzdělávací aktivity se však v menší míře týkaly metodiky a didaktiky jednotlivých vyučovacích předmětů pro zkvalitnění a inovaci pedagogických postupů, což se negativně projevilo v části hospitované výuky.

Činnost školního poradenského pracoviště zajišťovaly výchovná poradkyně, školní metodička prevence, psychologka a od začátku letošního školního roku kariérová poradkyně. Pracují na základě pravidelně vyhodnocovaných plánů své činnosti.

Škola disponuje dostatečným počtem kmenových a odborných učeben vybavených multimediálními zařízeními. V rámci modernizace byly průběžně doplňovány učební pomůcky, které podporují vzdělávací proces. V roce 2021 prošla budova školy zdařilou

rekonstrukci. Strohá výzdoba zejména odborných učeben však postrádá podnětné prvky pro motivaci a podporu vzdělávání. Škola disponuje vhodnými podmínkami pro výuku tělesné výchovy. Moderní, prostornou a funkčně vybavenou sportovní halu, která je součástí školního areálu, mimo vyučování pronajímá sportovním oddílům.

Škola klade důraz na zajišťování bezpečného a zdravého prostředí pro své žáky. Pravidelně je poučuje o dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, a to jak ve školních prostorách, tak během mimoškolních aktivit. Tato opatření přispívají k udržení nízké míry úrazovosti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve sledovaných hodinách byla zjevná snaha pedagogů plánovat a realizovat výuku s ohledem na cíle uvedené v kurikulárních dokumentech školy a potřeby žáků. Ve většině hodin byla výuka připravena pečlivě. Učitelé byli ve výuce aktivní, avšak často nemotivovali žáky k vlastní aktivitě, což vedlo v některých hodinách k jejich pasivnímu zapojení do vzdělávacího procesu. Výuka postrádala dostatečnou individualizaci s ohledem na rozdílné vzdělávací potřeby žáků. Vzdělávací cíle nebyly žákům zřetelně komunikovány, na konci hodin pak zpravidla nedošlo k jejich vyhodnocení, což omezovalo možnost poskytnout žákům zpětnou vazbu o dosažených výsledcích. Absence formativního i vrstevnického hodnocení a sebehodnocení vedla k nedostatečné reflexi vzdělávacího procesu a omezovala žáky v uvědomění si vlastních pokroků a k posílení odpovědnosti žáků za vlastní učení. Ve většině hodin nebyly využívány žáky různé informační zdroje. Učitelé předávali informace v hotové podobě, což žákům neumožňovalo aktivní zpracování poznatků ani rozvoj dovedností samostatného vyhledávání a analýzy informací. Žáci tak nezískávali potřebnou zkušenost s kritickým přístupem k informacím.

Ve výuce českého jazyka a literatury žáci pracovali převážně s texty, při nichž rozvíjeli čtenářské strategie, zejména vyvozování a objevování souvislostí. Učitelé správně věnovali pozornost porozumění významu slov a jejich užití. Vhodně žáky vedli také k práci s internetovou jazykovou příručkou, což podpořilo rozvoj jejich jazykové gramotnosti. Součástí výuky byla také kreativní aktivita zaměřená na pochopení literárněvědných pojmů, která žákům umožnila lépe porozumět odborné terminologii. Použité metody a formy práce vedly k prohloubení čtenářských dovedností, rozšiřování slovní zásoby a zlepšení schopnosti pracovat s pojmoslovím.

Hospitovaná výuka anglického, německého a ruského jazyka probíhala většinou v cílovém jazyce. Přínosné bylo zejména časté opakování probírané slovní zásoby či gramatických jevů v reálných situacích. Ve čtvrtině výuky byla využita didaktická technika k aktivizaci žáků při procvičování učiva v online aplikaci, zařazena byla také poslechová cvičení podporující vnímání správné výslovnosti. Převládající frontální výuka a nízká pestrost forem práce však vedla k méně účinné stimulaci komunikačních dovedností žáků a neumožňovala jim aktivní participaci ve vzdělávacím procesu. Uplatněna nebyla ani diferenciací úkolů zejména vzhledem k žákům s vyšší pokročilostí jazykových dovedností. Semináře anglického jazyka byly cíleně zaměřeny na maturitní zkoušku a účelně rozvíjely cizojazyčné kompetence žáků.

Efektivitu výuky v matematice podporovala dělená výuka, při níž byli všichni žáci aktivně zapojeni. Řešili příklady na tabuli a vyučující se průběžně dotazovala na jejich postupy, což jí poskytovalo detailní přehled o jejich znalostech. Závěr výuky však nebyl využit k přehlednému shrnutí probrané látky a vyhodnocení práce žáků.

Učitelé odborných ekonomických a grafických předmětů přistupovali k výuce profesionálně a účelně využívali své odborné zkušenosti. Přípravovali pro žáky kvalitní zadání úkolů, pracovní listy, a využívali různé zdroje, jako jsou učebnice, videa, prezentace a výukové programy. Žáci řešili příklady na tabuli, komentovali své postupy a navzájem kontrolovali správnost řešení. Ověřování znalostí bylo zařazováno pravidelně v průběhu hodin a často byla využívána práce s chybou. Učitelé dokázali srozumitelně vysvětlit složitější odborné pojmy a uvádět příklady z praxe, které podporovaly porozumění obsahu. Přesto výuka ve většině případů zachovávala tradiční frontální pojetí s omezeným využitím skupinové práce nebo inovativních metod, což dostatečně nepodpořilo rozvoj širších komunikačních dovedností žáků a jejich schopnost argumentace v kontextu ekonomických témat. Výrazně převažovala obsahová složka výuky nad promyšlením kombinace různých výukových a učebních postupů. Ojediněle byla zařazena skupinová práce se zadáním rozsáhlejšího problémového úkolu založeného na účetních dokladech ze života firmy. Její efektivitu však snížilo málo promyšlené zadání sledovaných kritérií pro jednotlivé skupiny a přesnější rozdělení rolí v týmu.

Ve sledované výuce společenskovedních předmětů byli žáci účelně vedeni k aktivitám, které rozvíjely jejich dovednosti v komunikaci a kritickém myšlení. V občanské výchově žáci prokazovali dovednost prezentovat své názory k aktuálním politickým otázkám. Součástí výuky byla také práce s pracovním listem, která se však ukázala jako neefektivní. Úkol byl pro žáky příliš náročný a chyběly jasné instrukce vedoucí k plnění zadání. V dějepise učitel efektivně motivoval žáky průběžným hodnocením. Žáci získávali znalosti hravou formou, sledovali tematické video a následně shrnovali poznatky prostřednictvím prezentace. Tyto metody vedly k vyšší aktivitě žáků, lepšímu pochopení tématu a k účelnému propojení získaných informací.

Sledovaná výuka psychologie byla zdařilá. Žáci byli zvolenými metodami účelně motivováni k plnění zadaných úkolů. Teoretické poznatky byly vhodně propojeny s praktickými zkušenostmi žáků z běžného života a usnadňovaly tím pochopení probíraného učiva.

V hospitovaných hodinách přírodovědných předmětů bylo efektivně opakováno učivo ve skupinách a dvojicích, což podporovalo spolupráci a vrstevnické učení. Ve výuce ekologie přispělo využití referátu k rozvoji prezentačních dovedností žáka. Ojediněle byl výklad nevhodně diktován, což kontrastovalo s jinak aktivním zapojením žáků a aplikací interaktivních forem výuky.

Při kvalitní výuce tělesné výchovy procvičovali žáci při míčové hře spolupráci a posilovali pocit sounáležitosti a schopnost ocenění spoluhráčů a protihráčů. Závěr výuky byl vhodně doplněn o protahovací a relaxační cvičení.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola zjišťuje individuální výsledky vzdělávání žáků obvyklými způsoby (písemné a ústní zkoušení, hodnocení praktické činnosti). Prostřednictvím funkčního elektronického informačního systému průběžně informuje žáky a jejich zákonné zástupce o průběhu a výsledcích vzdělávání. Další informace rodičům jsou pravidelně předávány na třídních schůzkách, případně při individuálních jednáních.

V průběhu vzdělávání dosahují žáci průměrných výsledků v obou oborech vzdělání. Z mezioborového srovnání je zřejmé, že v hodnoceném období školních roků 2022/2023 a 2023/2024 dosahovali mírně lepších výsledků žáci oboru Ekonomika a podnikání. Podíl

neprospívajících žáků v oboru Ekonomika a podnikání se v obou sledovaných letech pohyboval kolem 2 %, v oboru Obchodní akademie měl rostoucí trend. Zatímco ve školním roce 2022/2023 neprospělo 5 % žáků, v roce následujícím se jejich podíl zvýšil na 8 %.

V obou sledovaných letech podíl vyznamenaných napříč obory tvořilo v prvním ročníku přibližně 15,5 % žáků, ve třetím a čtvrtém ročníku však došlo k jeho významnému poklesu na 4 % žáků. Rezervy v efektivním uplatňování strategie předcházení školní neúspěšnosti naznačuje i vysoký, v průměru čtyřicetiprocenní, podíl žáků ohrožených školní neúspěšností, tj. žáků klasifikovaných ve sledovaném období alespoň jednou dostatečnou, a to v obou oborech studia. Tento podíl narůstá ve třetích a čtvrtých ročnících studia obou oborů. Mnozí z nich uzavírali klasifikaci až před zahájením nového školního roku prostřednictvím komisionálních zkoušek. Nejslabší výsledky mají žáci opakovaně v matematice, ekonomice, účetnictví, psychologii a českém jazyce a literatuře. Riziko školní neúspěšnosti vykazují i někteří žáci s OMJ, a to zejména v českém jazyce a literatuře a v dalších všeobecně vzdělávacích předmětech.

Ve sledovaném období byla v některých předmětech, například matematice a odborných předmětech, zavedena dělená výuka s cílem zefektivnit výukový proces, což se pozitivně projevilo zlepšením výsledků společné části maturitní zkoušky z matematiky, v níž ve školních letech 2022/2023 a 2023/2024 všichni konající zkoušku prospěli.

Výsledky žáků při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou (dále „MZ“) se ve společné části MZ mezioborově liší. V maturitním období 2023 byla v oboru Ekonomika a podnikání hrubá neúspěšnost, tedy podíl žáků neúspěšných u MZ nebo zkoušku nekonajících z celkového počtu přihlášených, lepší než průměr v příslušné oborové skupině v ČR. Naopak v oboru Obchodní akademie byla hrubá neúspěšnost horší než celorepublikový průměr. V profilové části MZ po jarním a podzimním termínu roku 2023 dosáhli žáci obou oborů dobrých výsledků, např. v oboru Ekonomika a podnikání uspěli všichni žáci.

Pracovnice školního poradenského pracoviště většinou účelně poskytovaly poradenství a konzultace žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům. Četné nedostatky v praktické realizaci však vykazují strategie předcházení školní neúspěšnosti. Ty se projevují zejména nižší účinností opatření ke zlepšení výsledků žáků ohrožených školním neúspěchem v průběhu jejich vzdělávání, a to napříč všemi ročníky. Škola důsledně nevyhodnocuje souvislost mezi zvýšenou absencí a ohroženým prospěchem žáků. Absence žáků ve výuce je vysoká, v posledních dvou školních letech se ji daří snižovat pouze nepatrně. Systém prevence rizikového chování však prokazuje svou efektivitu při snižování neomluvené absence, v marginálním počtu uložených kázeňských opatření a vysokém počtu udělených pochval.

Do vzdělávání jsou vhodně zařazována témata týkající se prevence rizikového chování, dodržování bezpečnosti a zdravého životního stylu. Na posilování pozitivních vztahů v rámci třídních kolektivů je zaměřena např. činnost školní samosprávy. Škola příležitostně zjišťuje názory žáků prostřednictvím dotazníků, s jejichž výsledky jsou seznamováni všichni pedagogičtí pracovníci. Vyskytující se případy nevhodného a rizikového chování jsou individuálně řešeny ve spolupráci s třídními učiteli, rodiči i žáky a jsou přijímána většinou účinná opatření.

Velmi přínosné pro další profesní rozvoj žáků je absolvování odborné praxe u smluvních partnerů ve druhém až čtvrtém ročníku. Dobře si tak ověřují získané teoretické znalosti a rozvíjejí nejen odborné, ale také komunikativní i sociální dovednosti a kompetence k řešení problémů. Výstupem z odborné praxe jsou každoročně vypracováván seminární práce, které přispívají k rozvíjení písemných prezentačních a analytických schopností.

Učitelům se dobře daří motivovat žáky se zájmem pro obor, kteří se ve sledovaném období zúčastnili soutěží s úspěchy na krajské i celostátní úrovni, například v účetnictví, wordprocessingu, finanční gramotnosti a informatice.

Závěry

Vývoj školy

- Rozšíření vzdělávací nabídky o obor vzdělání Ekonomické lyceum od školního roku 2024/2025
- Zapojení služeb školního psychologa a kariérového poradce do činnosti školního poradenského pracoviště
- Zrenovování a modernizace budovy školy
- Nízká účinnost opatření k odstranění nedostatků zjištěných při předchozí inspekční činnosti

Silné stránky

- Systematická a stále se rozvíjející spolupráce se smluvními partnery vede k prohlubování a rozšiřování odborných kompetencí žáků a zvyšuje jejich uplatnění na trhu práce. (1.5)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Systém monitorování, vyhodnocování a kontroly vzdělávacího procesu není dostatečně efektivní a nevede k zlepšování průběhu a výsledků vzdělávání. (2.1)
- Učitelé nestanovují správně vzdělávací cíl, což v závěru vyučovací hodiny znemožňuje jeho vyhodnocení a omezuje využívání vrstevnického a formativního hodnocení. (4.1)
- Ve vyučovacích hodinách jsou ojediněle využívány aktivizační metody výuky, učitelé výuku nediferencují vzhledem k individuálním potřebám žáků a věnují malou pozornost rozvoji komunikačních dovedností žáků. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zavést cílené kontrolní mechanismy a zefektivnit hospitační činnost, jež pedagogům poskytne zpětnou vazbu týkající se jejich výuky a umožní nastavit vedení školy účinná opatření zacílená na zvyšování kvality vzdělávacího procesu.
- Zacilit další vzdělávání pedagogických pracovníků především na oblast inovativních aktivizačních metod, podpory rozvoje klíčových kompetencí, práci s informačními zdroji a diferenciaci ve vzdělávání.
- Vést učitele k stanovení cílů vzdělávacích hodin a podporovat využívání evaluačních nástrojů, aktivizačních výukových metod, diferenciaci vzdělávání podle individuálních potřeb žáků a rozvíjet jejich komunikační dovednosti.
- Zaměřit činnost školního poradenského pracoviště na zvýšení účinnosti strategie předcházení školní neúspěšnosti pro zlepšení zejména průběžných výsledků vzdělávání žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Údaje o škole z rejstříku škol a školských zařízení, informace z webových stránek školy www.oakolin.eu – stav k termínu inspekční činnosti
2. Dokumentace týkající se koncepce, řízení a autoevaluaace školy, školní roky 2023/2024 a 2024/2025 (vzorek)
3. Dokumentace školního poradenského pracoviště – školní roky 2023/2024 a 2024/2025 (vzorek)
4. Zápisy z předmětových komisí a hospitační záznamy – školní roky 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025
5. Další dokumentace školy podle § 28 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.– stav k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Markéta Seidlová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Eva Karasová, školní inspektorka

Ing. Vladimíra Hokešová, školní inspektorka

16. října 2024